

Kognitive vanskeligheder

– den ikke-synlige del af cerebral parese

Indhold

Kognitive vanskeligheder	3
Kognitive vanskeligheder og cerebral parese	5
Syv typer af kognitive vanskeligheder	8
Koncentration og opmærksomhed	9
Hukommelse	9
Sprog	10
Spatiale funktioner	10
Sekventielle funktioner	11
Perceptuelle funktioner	11
Eksekutive funktioner	12
Hvad er en neuropsykologisk udredning?	14
Hvordan får man en neuropsykologisk udredning?	15
Børn 0-5 år	16
Skolestart	16
Teenagere	18
Eksempler på hjælpemidler	19
Bærbar computer og tablets	19
Kalenderfunktion og påmindelser	20
Dictus	20
Syntetisk tale	20
Smartpen	21
Specialbyggede ørepropper	21
Diktafon	22
Lydbøger hos NOTA	22
Få mere viden og rådgivning	23

Kognitive vanskeligheder

Når man får et barn med cerebral parese, er det som regel de fysiske vanskeligheder, man bemærker først. Men hjerneskaden, der ligger til grund for dit barns cerebral parese, kan også resultere i kognitive vanskeligheder. Mange forveksler kognitive vanskeligheder med dårlig begavelse, hvilket er helt forkert. Specifikke kognitive udfordringer er ikke ensbetydende med, at man ikke er, eller kan blive, dygtig til at løse opgaver på et højt fagligt niveau.

Måske er vanskelighederne kun små og helt ubetydelige, men det kan også være, at de kognitive problemer er så væsentlige, at de kan hæmme dit barns mulighed for deltagelse i sociale og faglige sammenhænge. Det er derfor vigtigt, at dit barn får afdækket eventuelle kognitive vanskeligheder gennem en neuropsykologisk udredning, så barnet får den rigtige hjælp og støtte og dermed kan udnytte sine potentialer og talenter så godt som muligt.

Hvad er kognitive vanskeligheder?

Vores kognitive funktioner bliver betragtet som normale, når man er i stand til at klare daglige udfordringer uden store problemer. For eksempel at kunne tage bussen til skole, læse en madopskrift eller finde vej til et nyt sted ved hjælp af et kort.

Har man derimod kognitive vanskeligheder, bliver man dagligt udfordret i for eksempel løsning af enkle opgaver, når man skal orientere sig, eller når man deltager i sociale sammenhænge – og det trætter og går ud over livskvaliteten.

Hvis dit barn bliver hurtigt træt, mister koncentrationen eller har svært ved at gennemføre bestemte

opgaver, kan det skyldes specifikke kognitive vanskeligheder.

Det er derfor vigtigt, at dit barn får en neuropsykologisk udredning, så det bliver præciseret, hvilke kognitive vanskeligheder der er tale om, og hvordan man bedst muligt afhjælper dem.

Hvad er kognitive funktioner?

Når man taler om de kognitive funktioner, taler man om de mentale processer i hjernen, som giver os evnen til at tale, ræsonnere, tænke og problemløse. De kognitive evner varierer fra person til person, og alle har styrker og svagheder på forskellige områder.

De troede jeg var dum

I skolen troede mine lærere, at jeg havde svært ved at lære, og at jeg ikke var så begavet. Men så fandt foreningens psykolog ud af, at jeg havde visuelle vanskeligheder, så jeg havde bare svært ved at skrive og læse selv. Jeg blev så træt. Men ved hjælp af Dictus skulle jeg ikke længere bruge tid på at skrive og læse selv. Og så steg mine karakterer.

Morten 32 år, universitetsuddannet

Kognitive vanskeligheder og cerebral parese

Kognitive vanskeligheder i dagligdagen kan være frustrerende og skabe mange situationer, hvor både én selv og ens omgivelser bliver irriterede. For eksempel hvis dit barn ikke forstår en opgave eller ofte glemmer ting.

Det værste er, at mange børn oplever sig selv som værende dumme. Eller oplever, at andre opfatter dem som værende mindre begavet. Men

her er det vigtigt at understrege, at kognitive vanskeligheder ikke siger noget om begavelse. Dit barn kan være fagligt dygtig, men kan have flere specifikke kognitive problemer på én gang, der vanskeliggør for eksempel indlæring. Vanskeligheder som ofte helt simple hjælpemidler kan afhjælpe.

Helt grundlæggende er det sådan, at langt de fleste med cerebral parese

er længere tid end andre om de fleste ting. Det tager længere tid at bevæge sig og at udføre handlinger. Det nedsatte tempo kræver generelt, at der bliver givet ekstra tid til tingene. For eksempel længere tid til at svare på et spørgsmål eller ekstra tid til at forberede sig til eksamen. Herudover bliver mange børn med cerebral parese hurtigere trætte. Derfor er det vigtigt at holde mange pauser i løbet af dagen.

Gennem barndommen kan der arbejdes med at gøre dit barn bevidst om sin særlige måde at lære på - såkaldt psykoedukation. Det vil sige, at dit barn lærer om sine egne svage og stærke sider. Det vil gøre barnet i stand til i stigende grad at finde nye

strategier, nye "opskrifter" på, hvad der kan hjælpe ham eller hende i en given situation. For eksempel hvis dit barn skal lave burgere til aftensmad. Det er en simpel ret, men den består af mange dele og processer, som man skal huske (skære tomater, skære agurker, stille ketchup og sennep på bordet osv.).

Dit barn ved, at det er svært at bevare overblikket og har derfor på forhånd skrevet alt det ned, man skal huske at gøre, og som løbende bliver streget ud, når opgaven er løst, fx "stil ketchup på bordet".

Teenagere og kognitive vanskeligheder

De kognitive vanskeligheder kan

Jeg kan ikke bevare overblikket

Jeg havde så svært ved at forstå, hvad jeg læste, og havde svært ved at koncentrere mig, og jeg bliver meget let forstyrret. Men så fik jeg anbefalet en handiphone, og den er blevet min bedste ven. Den fortæller, når jeg skal børste tænder, smøre madpakke, spise mad, gå ud af døren og så videre. Alle de små og praktiske ting, som ellers koger sammen til et kaos inde i mit hoved.

Lise, servicemedarbejder i et supermarked

også give udfordringer, når dit barn bliver teenager. Alle børn, uanset om de har et handicap eller ej, har brug for at frigøre sig fra sine forældre.

Når dit barn kommer i teenagealderen, vil der derfor opstå et helt naturligt behov for at selvstændiggøre sig og klare ting selv. Jo mere du ved om dit barns kognitive formåen, jo bedre kan du støtte dit barns udvikling og stille relevante og passende krav.

Respekter årsagerne til, at dit barn måske har svært ved at huske, bliver træt midt i opvasken eller lektielæsningen eller kommer for sent hjem. Også selv om dine omgivelser, familie og venner siger, at du overbeskytter dit barn. Du er som forælder den, der bedst kender dit barn og dit barns begrænsninger og potentialer.

Men du skal selvfølgelig passe på, at du ikke unødigt overbeskytter dit barn. Hvis dit barn kan selv, er det vigtigt, at du giver plads til det.

Syv typer af kognitive vanskeligheder

Når man taler om, at et menneske har kognitive vanskeligheder, handler det om problemer inden for ét eller flere af syv specifikke områder.

Inden for hvert område er det muligt at kompensere, altså finde løsninger

der kan hjælpe dit barn. Du skal være opmærksom på, at du ikke kan læse dig til, hvilke kognitive vanskeligheder dit barn eventuelt har. Det kræver en neuropsykologisk udredning at afgøre det.

Kompensation for kognitive vanskeligheder handler i høj grad om at bruge de stærke sider til støtte for de svage.

1. Koncentration og opmærksomhed

Et almindeligt kognitivt problem for nogle børn er problemer med opmærksomhed og koncentration. Det betyder, at barnet lader tankerne vandre, går i stå eller udfører tanke-spring, som andre ikke kan følge. Det kan være, at barnet falder i staver, og

det virker som om, barnet ikke hører efter og måske ofte spørger om at få gentaget tingene. Nogle vil opfatte barnets opførsel som næsvist, og derfor er det vigtigt, at for eksempel skolens lærere ved, at barnets opførsel skyldes, at han eller hun har svært ved at holde opmærksomheden.

Hjælp til at holde koncentrationen

Har barnet svært ved at holde koncentrationen og opmærksomheden, kan man for eksempel:

- sætte en skærm op i klassen, så barnet ikke bliver distraheret af kammeraterne ved opgaveløsning
- sørge for ikke at afbryde barnet unødvendigt for så risikerer man, at barnet glemmer, hvad det var i gang med
- sørge for at få øjenkontakt med barnet, når man giver en besked til alle i klassen, for eksempel ved at lægge en hånd på barnets skulder
- give korte præcise og enkle beskeder

2. Hukommelse

Et andet kendt kognitivt problem for mange børn med cerebral parese er problemer med hukommelsen. Det kan være, at barnet har problemer med at huske både bagud – for eksempel ting, der er sket – og fremadrettet – for eksempel aftaler om

noget, der skal ske. Barnet glemmer måske telefonnumre, aftaler og oplevelser. Eller glemmer, hvor ting er lagt. For nogle er det svært at lære nyt, og det kræver ofte mange gentagelser. I skolen kan dette for eksempel give vanskeligheder, når der skal trænes tabeller eller huskes årstal.

Hjælp til at huske

Har barnet svært ved at huske, kan man:

- indkode påmindelser på sin mobiltetetelefon
- have billeder af dem, man skal være sammen med på telefonen
- bruge små gule "post-it" lapper
- bruge mange gentagelser (overindlæring), hvilket er en effektiv måde at løse hukommelsesproblemer

3. Sprog

Kognitive vanskeligheder kan også udmønte sig i sproglige vanskeligheder. Det kan være, at barnet har problemer med at forstå og bruge sproget til at kommunikere og lære med. Barnet har måske svært ved at finde de rigtige ord og har svært ved at holde den røde tråd i samtalen. Det kan også være, at barnet har svært ved at indgå i en samtale mellem flere personer. Husk at sprog-

vanskeligheder ikke er det samme som talevanskeligheder. Et barn, der ikke kan tale, har ikke nødvendigvis sprogvanskeligheder.

4. Spatiale funktioner

Spatiale funktioner er evnen til at orientere sig i rum og retning, og det kan være vanskeligt for nogle børn. Det kan handle om, at det er svært at få strømper og sko til at vende rigtigt. Tal og bogstaver bliver måske

Hav faste pladser

Har barnet problemer med rum og retning, kan det være væsentligt at have faste pladser til forskellige ting, idet man ofte glemmer, hvor man har lagt ting.

spejlvendt, og det kan være svært at aflæse tabeller og grafer samt aflæse en urskive. Der kan også være problemer med at bedømme afstande.

5. Sekventielle funktioner

Nogle børn med kognitive vanskeligheder har svært ved de sekventielle funktioner. I så fald har barnet vanskeligt ved at forstå og bruge informationer, der har med rækkefølger at gøre. Det kan for eksempel være

svært at tage tøj på i den rigtige rækkefølge og at lave mad uden opskrift. Mange med disse vanskeligheder har desuden problemer med talrækken, at gange med store tal, stave og læse lange stavelser og at forstå og forklare årsag - virkning ("så skete først det og så det og så endte det med..."). Nogle kan også have problemer med at fortælle en sammenhængende historie i den rigtige rækkefølge.

Fortæl rækkefølgen

Har barnet problemer med rækkefølger er det en god idé at have dispositioner for i hvilken rækkefølge, man udfører en handling med flere led. For eksempel hvis barnet skal lave mad, kræver det en mere udførlig beskrivelse end en almindelig madopskrift.

6. Perceptuelle funktioner

Perception handler om at få mening ud af det, sanserne fortæller os i helheder og detaljer, og det kan være vanskeligt for nogle børn med kognitive vanskeligheder. Det kan give problemer i forhold til at genkende billeder og ansigter, at se forskel på billeder der ligner hinanden og at finde små elementer på billeder med

mange forskellige ting på. For børn med disse vanskeligheder kan det i det hele taget være svært at aflæse et billede eller en situation og forstå betydningen. For nogle børn betyder det, at de kan have svært ved at få overblik over, hvad der sker i sociale situationer, og at de reagerer på nogle uvæsentlige ting. For andre er det desuden vanskeligt at høre

forskel på enslydende ord ("bil"- "pil"), at orientere sig efter lyd og at koble lyde og begivenheder hurtigt og sikkert sammen.

Perceptuelle udfordringer kan også have betydning for barnets læsefærdigheder.

Eksempel: Vis rundt på legepladsen

Har barnet visuelt vanskeligt ved at skabe sig et overblik, kan barnet have vanskeligt ved at se for eksempel et hul i jorden, selvom synet ikke fejler noget. Og er et barn først faldet over ting, fordi de ikke er synlige for barnet, bliver nye steder utrygge. Så når man skal ind på en ny legeplads, skal legepladsens enkelte dele introduceres for barnet, som var barnet synshæmmet. Fortæl for eksempel, at "her er gyngen" og "her er der blødt græs, så her kan du ikke falde og slå dig".

Ved at forklare hele legepladsen giver man barnet mod på at lege og løbe rundt som de andre børn. Dette skal man gøre alle steder, som er nye for barnet.

7. Eksekutive funktioner

Nogle børn med cerebral parese har vanskeligheder ved at formulere et mål og arbejde strategisk og hensigtsmæssigt hen imod det. Når man har disse vanskeligheder, kan det blandt andet betyde, at man får rigtig mange eller meget få idéer.

Det kan være svært at komme i gang med ting, og derfor kan barnet komme til at virke passivt og have svært

ved at tage initiativ. Dette forveksles desværre ofte med, at man tror, barnet ikke er interesseret i et emne eller er dovent.

Nogle kan have svært ved at planlægge tiden. For dem er det for eksempel svært at vide, hvornår man skal gå i gang med at lave dej for at få friskbagte boller til et bestemt tidspunkt. Det kan være svært at holde orden på sine ting i skabet,

skoletasken, i pulten osv. For andre er det desuden svært at huske flere ting på én gang, at "have flere bolde i luften", at huske aftaler i fremtiden,

at købe ind uden huskeseddel - og barnet glemmer måske, hvad han eller hun lige er gået efter.

Lav en "opskrift"

Hvis barnet har svært ved planlægning, er det vigtigt at dele selv simple opgaver op i mindre dele. Det vil sige, at man, eventuelt sammen med læreren, laver en "opskrift" på, hvordan man skal gribe en opgave an. I forbindelse med en selvstændig opgave kan det for eksempel være:

- 1) At lære vejen til biblioteket
- 2) Når den er indlært, hvor er bøgernes placering på biblioteket?
- 3) Når det er indlært, hvordan låner man en bog?
- 4) Derefter: hvilke bøger er relevante, og i hvilken rækkefølge skal de læses? Og så videre.

Hvad er en neuropsykologisk udredning?

En neuropsykologisk udredning foregår hos en psykolog, der er specialist i, hvordan hjernens funktioner afspejles i tanker, følelser og handlinger.

CP Danmark mener, at et barn bør tilbydes en neuropsykologisk udredning, når der er tegn på, at barnet mistrives i hverdagen. Symptomerne på mistrivsel kan for eksempel være,

at barnet ikke kan finde vej, hurtigt bliver træt, ikke kan helt simple ting som at tage strømper rigtigt på eller går ind i ting, selvom barnets syn ikke fejler noget.

En neuropsykologisk udredning vil afklare, hvilke specifikke kognitive vanskeligheder, der er tale om og hvilke hjælpemidler, der kan afhjælpe dem.

En neuropsykologisk udredning for børn indeholder flere elementer:

- Interview af forældre
- Interview af tilknyttede fagpersoner (lærere, pædagoger eller andre)
- Udfyldelse af standardiserede og normbaserede spørgeskemaer (forældre og nærmest tilknyttede fagpersoner)
- Observation af barnet i børnehave eller skole/SFO
- Eventuel observation i hjemmet
- Test af cirka to timers varighed – og for mange over to gange
- Efterfølgende bearbejdning af indsamlede data og udarbejdelse af en undersøgelsesrapport
- Tilbage melding vedrørende undersøgelsens resultater til forældrene
- Tilbage melding vedrørende undersøgelsens resultater til de tilknyttede fagpersoner/netværk (hvor forældrene også deltager)
- Eventuel tilbage melding vedrørende undersøgelsens resultater til barnet/den unge – afhængigt af barnets alder

Hvordan får man en neuropsykologisk udredning?

Det er ikke altid nemt at få bevilliget en neuropsykologisk udredning af sit barn. Hvor der er god fokus på den fysiske træning i det danske sundhedssystem, er kognitive udfordringer endnu ikke forankret som en mulig følgevirkning af hjerneska-den. Derfor skal du som forælder vide, hvad du skal gøre for at få den bevilliget.

Din læge kan anbefale en neuro-psykologisk udredning, men hun kan ikke bevillige den. Det er den sektor, dit barn er tilknyttet, der kan hjælpe dig med det. Det vil sige vuggestue, børnehave og skole kan henvise til

PPR (Psykologisk Pædagogisk Rådgivning) i kommunen om bevilling af en neuropsykologisk udredning.

Det er forskelligt fra kommune til kommune, hvor nemt det er at få bevilget en udredning. Nogle psykolo-ger fra PPR vil have fokus på dit barns indlæringsvanskeligheder i forhold til skoleparathedsvurderingen og vil selv foretage for eksempel en WISC-undersøgelse (Wechsler Intelligence Scale for Children) af dit barn.

Det kan være fint, hvis barnets kogni-tive vanskeligheder er begrænset til indlæringsvanskeligheder i forhold til

det at gå i skole. Men fungerer dit barns hverdag heller ikke udenfor skoletiden, er det ikke fyldestgørende med en undersøgelse foretaget af PPR. Du kan bede PPR om at henvise til VISO med henblik på at bevillige en neuropsykologisk udredning af dit barn.

VISO er en dansk organisation under serviceloven, der rådgiver kommuner, borgere og institutioner indenfor det sociale område og på specialundervisningsområdet. Men før du gør det, skal du have argumenterne i orden for, hvorfor dit barn skal udredes.

Børn 0-5 år

Har dit barn et sprog, og er han eller hun endnu ikke i skolealderen, så observer dit barns trivsel. Mange børn med cerebral parese bliver udtrættet. Og det skal tages alvorligt, for det påvirker barnets trivsel, indlæring og sociale kompetencer.

Hvis du oplever, at dit barn for eksempel græder meget, bliver forvirret og i det hele taget ikke trives, så italesæt det med eksempler over for personalet i vuggestuen eller børnehaven og bed dem om at indstille til PPR, at barnet får en neuropsykologisk udredning.

Har dit barn ikke evnen til at tale, skal du allerede ved 2-årsalderen argumentere for at få et tværfagligt team, ledet af en neuropsykolog med særlig ekspertise i børn uden sprog, til at udrede dit barn.

Selvom man ikke har et sprog og måske er svært fysisk hæmmet, kan man sagtens have en normal begavelse. Flere voksne med cerebral parese har beskrevet, at de i mange år følte sig levende begravet, fordi de ikke kunne kommunikere med omverdenen. Har dit barn ikke et sprog, skal det hurtigt trænes i brug af pegetavler, øjenstyret computer eller andre hjælpemidler, så dit barn kan kommunikere med jer forældre og omverdenen generelt.

Når dit barn er udredt, bliver konklusionen måske, at barnet har brug for pauser fra de andre børn i et rum for sig selv i løbet af dagen, eller at dit barn kun skal være på deltid i børnehaven. Du kan i den forbindelse søge om tabt arbejdsfortjeneste, hvis det bliver tilfældet. Læs mere på www.cpdanmark.dk.

Skolestart

Børn med cerebral parese bør udredes kognitivt hurtigst muligt,

efter diagnosen er stillet, men i det danske system er det nogle gange nemmest at få den neuropsykologiske udredning i forbindelse med skoleparathedsvurderingen. Her skal du som forælder også være klædt på til at argumentere for behovet for en kognitiv udredning.

Hold øje med hvor træt dit barn bliver, og hvad der er vanskeligt for dit barn, men som er nemt for andre

børn. Kan dit barn holde til at være sammen med flere kammerater på en gang? Kan dit barn udrette helt simple ting og se forhindringer på vejen, selvom synet ikke fejler noget? Tage strømper korrekt på? Bliver dit barn meget træt efter at have læst/kigget i en bog? Af at tegne? Man kan godt blive træt, når man har læst/kigget i en hel bog eller tegnet i mange timer. Det er normalt.

Men det er for eksempel unormalt at blive træt efter én tegning og efter at have læst få sider.

Hold øje og vurder, hvad du synes, der ligger uden for "normalen" og brug det i argumentationen over for skolen i forhold til indstilling til PPR om en neuropsykologisk udredning.

Det er vigtigt, du selv får en fornemmelse af, hvor belastet dit barn er, og hvor meget dit barn er "på overarbejde" i forhold til andre børn. Derfor skal du altid sørge for at beskrive, hvor træt dit barn bliver, samt hvilke konsekvenser det har for både dit barns sociale liv og indlæringen i skolen.

Teenagere

Har dit barn ikke fået en neuropsykologisk udredning inden 6. klasse, skyldes det måske, at barnet indtil nu ikke har oplevet nogen væsentlige kognitive vanskeligheder. I så fald skal du være opmærksom på,

at det kan ændre sig i mellemtrinnet og i udskoling. Fra 6. klasse og frem stiger det faglige niveau og omfanget af lektier. Eleverne skal nu kunne læse flere sider på kortere tid, de skal skrive længere og mere komplekse danskopgaver og matematikfaget udvider med nye områder, eleverne skal til at lære.

Det kan give dit barn problemer med at følge med. Måske bliver dit barn mere træt, kan ikke huske hvad han eller hun har læst, eller får sværere ved at læse. Det kan også være, dit barn får sværere ved at orientere sig, finde vej eller har svært ved at være sammen med flere på én gang. Disse problemer kan skyldes specifikke kognitive vanskeligheder.

For at få en neuropsykologisk udredning af dit barn skal du henvende dig til lærerne og skolens leder, der kan indstille til PPR, at barnet får en neuropsykologisk udredning.

Med den rette kompensation kan dit barn højst sandsynligt meget, men det kræver, at du ved, hvad dit barn har svært ved.

Eksempler på hjælpemidler

Hvis dit barn har specifikke eller generelle kognitive vanskeligheder, vil der være behov for konkret hjælp fra kommunens side i forhold til at kompensere for vanskelighederne.

Det vil typisk være Socialforvaltningen i din kommune, der bevilger de helt grundlæggende hjælpemidler som en kørestol eller en talemaskine, mens det er skolen og Skoleforvaltningen, der er ansvarlig for bevilling af hjælpe- og undervisningsmidler, som relaterer sig specifikt til skolegangen.

Hvis du er i tvivl om hvilke hjælpemidler, dit barn kan have glæde af,

så kontakt CP Danmarks psykolog. CP Danmarks socialrådgiver kan hjælpe dig med hvilke hjælpemidler, du kan få bevilliget fra kommunen eller skolen, og hvilke du selv må betale for. Her er nogle eksempler på hjælpemidler:

Bærbar computer og tablets

Bærbar computer eller iPad er ofte anvendte hjælpemidler, som du kan få støtte til at købe, da mange med cerebral parese har problemer med finmotorikken. Det vil sige, at det kan være vanskeligt og tidskrævende at skrive i hånden. Og ting, der tager lang tid, trætter. Så hvis dit barn skal bruge meget tid på at skrive i

hånden, risikerer du, at det tager overskud og energi fra selve indlæringen. Samtidig kan det også være demotiverende for dit barn at skulle gøre noget i lang tid, som man er langsom til, når det er opgaveløsnin-gen, man synes er sjov.

Bærbar computer er også et godt hjælpemiddel til børn, der er langsomme læsere. Her kan syntetisk tale og lydbøger være et godt supplement. Det vil sige, at barnet læser selv, så længe det orker, og når barnet er træt, skiftes der over til syntetisk tale. Vekselvirkningen mellem egenlæsning og højt-læsning via computeren kan betyde, at barnet når at få læst hele teksten inden for den givne tid.

Kalenderfunktion og påmindelser

Hvis dit barn har svært ved at planlægge eller nemt mister overblikket, kan kalenderfunktion med påmindelser på for eksempel en smartphone være en stor støtte. Det vil sige, at dit barn bliver gjort opmærksom på de gøremål, der er i løbet af dagen. For eksempel: "Nu skal du gå til bussen" eller "Nu er det tid til at børste tænder". I særlige tilfælde, for eksempel hvis dit barn har svært ved at læse, kan Handi Defy eller Handi

5SW være gode hjælpemidler. Læs mere på Hjælpemiddelbasens hjemmeside: www.hmi-basen.dk

Dictus

Dictus er et talegenkendelsesprogram, som kan skrive det, der dikteres. Dictus er en god løsning, hvis dit barn har svært ved at skrive i hånden eller ramme tasterne på en computer. I stedet kan barnet så diktere for eksempel sin danske stil til Dictus. For børn med specifikke stavevanskeligheder er Dictus et uundværligt hjælpemiddel. Læs mere på www.dictus.dk.

Syntetisk tale

Syntetisk tale er et program, hvor man kan markere teksten på sin computer og få den læst højt. Syntetisk tale er en god løsning for børn, der hurtigt bliver trætte, når de læser. Og bliver man hurtigt træt, glemmer man, hvad man har læst. Syntetisk tale kan også bruges til at lytte korrektur. Det vil sige i stedet for at læse korrektur, lytter man sig frem til stavefejl og forkert tegnsætning.

Syntetisk tale er ligeledes en god hjælp, hvis barnet har svært ved at genkende bogstaverne. Så i stedet

for at skulle stave sig igennem en opgaveformulering, kan barnet få læst opgaveteksten op og dermed bruge sin energi på opgaveløsningen.

Smartpen

En smartpen er en kuglepen, der optager alt, hvad man hører og skriver. Den har både et kamera og en mikrofon. Det vil sige, at når en elev tager noter til en historietime og skriver ordet "årstal", kan eleven senere sætte smartpenen på ordet "årstal" og høre, hvad læreren sagde på dette tidspunkt. Noterne kan også overføres direkte til en tablet eller

en bærbar computer. Du kan finde yderligere oplysninger om en smartpen på internettet.

Specialbyggede ørepropper

Cerebral parese kan medføre stor lydfølsomhed, hvor mange lyde på én gang, for eksempel i et klasselokale eller i et indkøbscenter, bliver opfattet som støj. Og det kan være med til at udtrætte barnet. Her kan specialbyggede ørepropper være en god hjælp. Barnet vil stadig kunne høre, men generende lyde vil være sorteret fra eller dæmpet.

For at få specialbyggede ørepropper

skal dit barn til en øre- næse- hals-specialist, der laver en høreundersøgelse og en hørekurve, der er med til at bestemme, hvor lydæmpende ørepropperne skal være for at afhjælpe behovet for at afskærme sig fra generende lyde. Ørepropperne ligner en lille øresnegl.

Diktafon

En diktafon optager alt, hvad der bliver sagt. Mange smartphones har funktionen indbygget. Diktafon kan være en god hjælp til at huske, hvad der bliver sagt, hvis det er et kort oplæg på få minutter eller en indkøbsseddel, man indtaler. Men hvis man optager for eksempel et langt foredrag, er det svært at finde bestemte passager igen uden at

skulle høre hele foredraget igennem. Smartpen er derfor en bedre løsning ved længere optagelser.

Lydbøger hos NOTA

NOTA er et bibliotek for mennesker med et læsehandicap. Her kan du låne de nyeste lydbøger, men det kræver, at jeres læge dokumenterer, at dit barn har cerebral parese. For at låne lydbøger hos NOTA skal man være medlem. Gå ind på deres hjemmeside www.nota.dk og vælg "Bliv medlem". Under "Download indmeldelsespapirer" vælger du "Andre handicap". Udfyld papirerne og få jeres læges underskift og send dem ind til NOTA.

Få mere viden og rådgivning

CP Danmark er en handicappolitisk interesseorganisation, som arbejder for at mennesker med cerebral parese får mulighed for at leve et selvstændigt, indholdsrigt og aktivt liv – nøjagtig ligesom alle andre mennesker.

En helt afgørende forudsætning herfor er god skolegang. Et godt

og vellykket grundskoleforløb er platformen for et godt ungdoms- og voksenliv med videre uddannelse og arbejde. Derfor støtter og vejleder CP Danmark forældre til et barn med cerebral parese og arbejder politisk for at blandt andet specialbørnehaver bevares og at inklusionen til folkeskolen forbedres.

CP Danmark tilbyder medlemmer:

- Telefonrådgivning hos foreningens socialrådgiver og psykolog
- Netrådgivning fra flere fagfolk, blandt andet børnelæge og seksualvejleder. Det er muligt at stille spørgsmål til den enkelte fagspecialist
- Kurser om livet med cerebral parese målrettet henholdsvis forældre, bedsteforældre og unge/voksne med cerebral parese
- Lokale aktiviteter i foreningens kredse spredt over hele landet samt i ungdomsafdelingen CP Ung
- Viden om cerebral parese gennem foreningens nyhedsbreve, medlemsmagasin og på Facebook
- Bisidderordning: CP Danmark har en række bisiddere, der tager med medlemmer til samtaler med offentlige myndigheder

CP Danmark

CP Danmark tilbyder rådgivning, kurser, netværk og viden om livet med cerebral parese til:

- Forældre og andre pårørende til børn med cerebral parese
- Teenagere og voksne med cerebral parese
- Kommuner, virksomheder og fagfolk

Samtidig arbejder foreningen interessepolitisk for at forbedre forholdene for alle med cerebral parese, så børn, unge og voksne får adgang til skole, uddannelse og arbejde.

Støt mennesker med cerebral parese
– bliv medlem på www.cpdanmark.dk

